Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1'50.

DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI 17.XII.1932

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV. V Ljubljani, v petek, dne 16. decembra 1932. Štev. 144.

Plenarna seja Zbornice za TOI

Naš gospodarski parlament v obrambi slovenskega gospodarstva – Davčno prakso treba omiliti – Socijalno zavarovanje decentralizirati – Več dobav našim premogokopom – Cela vrsta nujnih samostojnih predlogov

Je že skoraj uzakonjena tradicija, da se odlikujejo vse plenarne seje naše Zbornice za TOI po visokem nivoju vseh referatov, po silni aktualnosti vsega dnevnega reda in po globoki utemeljenosti vseh predlogov, ki jih usvoji plenum zbornice. Po pravici si je zato naša Zbornica že davno pridobila priznanje, da je vsako njeno plenarno zborovanje dejansko zasedanje našega pokrajinskega gospodarskega parlamenta. Zato je naravno, da se vsa naša javnost nad vse zanima za vsako zborovanje plenuma naše zbornice, ker upravičeno pričakuje, da bo pokazalo to zborovanje pot k zboljšanju našega gospodarstva in s tem k splošnemu napredku naroda.

In kakor vselej, tako je tudi zadnje plenarno zasedanje Zbornice v polni meri upravičilo vse nade javnosti. Ni aktualnega vprašanja, ki se ga ne bi dotaknila zadneja seja Zbornice, ni pa tudi bilo vprašanja, o katerem ne bi Zbornica razpravljala s čisto pozitivnim rezultatom. Naravno je, da z ozirom na sedanje težke čase ni mogla izostati tudi kritika, toda naj je bila tudi ostra, je vendar bila vedno ustvarjajoča, ki je imela le en cilj, da čim bolj koristi splošnosti in državi. In napačno bi bilo, kakor je pravilno dejal nar. posl. **Krejči**, če bi Zbornica molčala in ne povedala, kaj je napačo. Gradilna kritika je pogoj sanacije in ni se bati za prihodnjost, kadar se spoznava potreba korektur. Samo vseskozi **benevolentna** pa je bila tudi kritika, ki je bila izrečena na plenarni seji. Zato pa smo tudi prepričani, da bodo ti dobri nasveti, ki so padli na seji, v polni meri upoštevani.

Vzrok, da so vsa zborovanja Zbornice na tako odlični višini, je v prvi vrsti v **duhu solidarnosti**, ki preveva vse naše gospodarske kroge. Ta duh povzroča, da se nobeno vprašanje ne presoja zgolj z ozkega stanovskega stališča, temveč vedno le z ozirom na vse naše gospodarstvo. Ta duh solidarnosti pa omogoča tudi najplodovitejše sodelovanje vseh stanov in njih medsebojno podpiranje, da je vsled tega tudi efekt skupnega dela največji. In ta duh solidarnosti naj se z ozirom na razorno delo nekaterih še poveča in zato je sprejeti z največjim zadoščenjem apel voditelja obrtnikov, zborničnega podpredsednika **Rebeka** ob koncu njegovega referata, da morajo vsi gospodarski stanovi korakati samo ob rami.

Predsedniško poročilo predsednika **Jelačina** se je dotaknilo skoraj vseh vprašanj, ki danes zanimajo gospodarsko javnost. Jasno je, da poročilo v današnjih časih ni moglo biti rožnato, ker bi bilo neiskreno in napačno, če ne bi videlo napak in težkoč, ki povsod tišče naše gospodarstvo. Toda vse te napake in vse te težkoče so odpravljive in s tem namenom so bile tudi povedane. Proti njim se treba boriti, jih postopoma odpraviti, zato pa si jih človek tudi ne sme prikrivati. Pogumno proti njim v boj in z optimizmom, kakor je naglasil predsednik Jelačin koncem svojega referata, to je naloga, ki jo moramo vsi složno izvesti.

Jasno je, da je bila **davčnemu** vprašanju posvečena posebna pozornost. Ko se le premnoga podjetja komaj še vzdržujejo pred grozečim konkurzom ali prisilno poravnavo, je davčna pesem neizogibna. Zato pa je tudi treba, da finančno ministrstvo z vsem razumevanjem premotri odlične referate, ki so bili podani in da jih tudi upošteva. Ni davčni problem v tem, kako zviševati davke, temveč problem je v tem, kako dobiti državi nove dohodke, da pri tem ne trpi finančna moč podjetij. Nikdar ne smejo davki škodovati produkciji, ker nikjer ne more državna uprava najti toliko novih finančnih virov ko v povečanju produktivne delavnosti prebivalstva.

Železniške tarife, privilegiji zadružnih pekarn, prebirokratične zahteve pri izpolnjevanju davčnih dolžnosti, krošnjarstvo, šušmarstvo, premestitev kontrole v Maribor in cela vrsta drugih sličnih vprašanj, ki zlasti tišče slovensko gospodarstvo, so se obravnavala s temeljitostjo, da ni mogoče k tem izvajanjem dostaviti nič drugega ko: res je tako! Naj se naredi še drugi korak in te napake tudi odpravijo.

Posebej pa je treba še omeniti referat generalnega ravnatelja **Skubeca**. Ta referat je pokazal čisto novo perspektivo, s katere je treba presojati naše premogovno vprašanje. To vprašanje ni več le vprašanje TPD., temveč vprašanje slovenskega gospodarstva, saj je premog eno glavnih bogastev naše banovine. Nad vse razveseljivo bi bilo, da bi enkrat s te perspektive pogledali to vprašanje tudi tisti, ki mislijo, da obstoji premogovno vprašanje samo v tem, da se širi animoznost proti TPD. V tej novi perspektivi se jasno kaže isti interes rudarja ko lastnika premogovnika in zato naj ta skupni interes privede tudi do složnega dela.

Slovenski gospodarski krogi so obravnavali predvsem svoja vprašanja, vendar na način, da so služili tudi državi. Tako je predlog inž. **Dračarja** o lesnem izvozu v Levanto in Turčijo naravnost življenjskega pomena za vso državo in nujno je, da pride ta predlog tudi v vladni program. Prav tako pa bi morali postati referat in predlogi zborničnega svetnika **Josipa Kavčiča** vsebina vladnega programa za reformo socijalnega zavarovanja. Kar je sploh mogoče reči z ozirom na današnje prilike, je v tem referatu povedano in zato bo tem bolje, čim preje bodo njegove zahteve izvedene.

Mogli smo vsled omejenosti prostora povdariti le nekaj predlogov, ki jih je bilo utemeljenih in sprejetih na plenarni seji, a zaslužili bi vsi, da jih posebej naglasimo, tako tehtni, tako stvarni in z razlogi podprti so bili. A že omenjeni več ko dovolj dokazujejo, da je bil naš pokrajinski gospodarski parlament na višini, da je nam vsem v ponos. Naj bi njegov vzgled postal vsem v primer in slika vsega gospodarstva v državi bi bila le rožnata.

Otvoritev seje.

V sredo, dne 14. t. m. se je vršila v zbornični sejni dvorani plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Sejo je otvoril predsednik **Jelačin Ivan** ter konstatiral sklepčnost. Pozdravil je vse navzoče, zlasti pa zastopnika banske uprave, banskega svetnika **Borštnarja**. Za overovatelje zapisnika je imenoval gg. Ivana **Bahovca** in Milka **Krapeža**, za zapisnikarja pa **dr. Koceta**. Sporočil je, da je zborični svetnik **Hohnjec** iz Maribora opravičil svojo odsotnost.

Predsedstvena naznanila

Slavna zbornica! Z bolom v srcu Vam naznanjam tužno vest, da je neizprosna smrt posegla tudi v vrste zborničnih svetnikov. Dne 18. avgusta 1932 je umrl na svojem domu v Podnartu zborični svetnik in član industrijskega odseka gospod **Josip Pogačnik**, bivši prvi predsednik narodne vlade za Slovenijo in naš poslanik na Dunaju. Pokojnik se je do zadnjega z vnemo udeleževal dela v zbornici in v našem gospodarstvu. Kot dolgoletni državni in deželni poslanec si je pokojnik pridobil za naš narod mnogo zaslug, ki bodo ostale trajno zapisane v zgodovini našega naroda.

Zbornica bo blagopokojnika ohranila trajno v najlepšem spominu. (Vsi svetniki so stoje poslušali spominske besede pokojnemu Pogačniku.)

Na njegovo mesto je ministrstvo trgovine in industrije poklicalo v zbornico in imenovalo za zborničnega člana v industrijskem odseku g. ing. **Dračarja Oskarja** iz Maribora in za njegovega namestnika g. ing. **Klinarja Antona** iz Ljubljane.

G. ing. Dračarja kot novega zborničnega svetnika najiskreneje pozdravljam pri sodelovanju v naši sredi.

Nadalje mi je čast obvestiti Vas, da je zborični podpredsednik gosp. **Engelbert Franchetti** prosil za zazrešitev od poslov podpredsednika in načelnika obrtnega odseka ter zborničnega člana. Ministrstvo trgovine in ind. je njegovi želji ustreglo in imenovalo na predlog banske uprave za zborničnega podpredsednika zborničnega člana g. **Josipa Rebeka** (živio klici), za zborničnega člana v obrtnem odseku pa g. **Josipa Windischerja**, gostilničarja in mesarja v Kandiji pri Novem mestu.

Oba gospoda v novih funkcijah iskreno pozdravljam (odobravanje) in jima želim v delu za prospeh našega gospodarstva čim največ uspehov.

G. podpredsedniku Franchettiju je predsedstvo ob izstopu iz zbornice izreklo zahvalo za njegovo udejstvovanje v zbornici in prosim, da se tej zahvali pridruži tudi plenum zbornice na današnji seji. (Dobro!)

Dne 22. oktobra 1932 je praznoval 70-letnico svojega rojstva naš visokospoštovani podpredsednik in načelnik industrijskega odseka g. **Dragotin Hribar**. (Živio!) G. podpredsednik deluje vneto v zbornici že dolgo vrsto let, udejstvuje se pa tudi v drugih gospodarskih institucijah in si je kot predsednik Zveze industrijcev v Ljubljani stekel velike zasluge za organizacijo naše industrije.

Ob njegovi 70-letnici mislim, da govorim vsem navzočim iz srca, če mu izrekam v imenu zbornice najprisrčnejše čestitke in iskreno želim, da ostane v vedri jeseni ohranjen nam v sodelovanju še dolga leta. (Živahne aklamacije.)

Ko je odhajal lansko leto v pokoj generalni tajnik g. **dr. Fran Windischer**, je zbornica sklenila naprositi kraljevsko bansko upravo, da mu izposluje za njegove zasluge za zbornico in gospodarstvo Najvišje odlikovanje.

Njegovo Veličanstvo kralj je želji zbornice ustregel in na predlog ministra trgovine in industrije podelil g. dr. Windischerju **red Sv. Save II. razreda**. (Živio-klici!)

G. dr. Windischerju k visokemu odlikovanju iskreno čestitamo. Zavedamo se, da je bila s tem odlikovana tudi naša zbornica, v kateri je dolgo vrsto let uspešno deloval na način, ki je našel Najvišje priznanje. (Splošno odobravanje.)

Naš generalni tajnik g. **Ivan Mohorič** je po svoji izvolitvi za narodnega poslanca bil sredi tega leta imenovan za trgovinskega ministra ter je na tem mestu zelo odlično in z vnemo podpiral prizadevanje naše Zbornice za napredek našega gospodarstva. Žal pa ni mogel dolgo ostati na tem mestu, za njegovo zvesto, inicijativno in plodonosno delo pa je bil ob izstopu iz vlade odlikovan z Najvišjim odlikovanjem, z redom **Jugoslovanske krone I. razreda**, k čemur mu najiskrenejše čestitamo! (Živahno odobravanje vseh svetnikov.)

Končno sporočam, da je kraljevska banska uprava Dravske banovine z odlokom z dne 30. avgusta 1932, VIII No. 3704/4 na osnovi § 21 zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. št. 85 o organizaciji trgovskih in obrtnih zbornic ter pooblastila ministrstva trgovine in industrije z dne 30. aprila 1928, br. 9890/II in na podstavi § 42, točka 16, zakona o banski upravi odobrila zborični računski sklep za leto 1931.

Prosimo, da vzamete to odobritev na znanje.

Nato je podal v široko zasnovanem, temeljitem in mestoma tudi temperamentnem referatu izčrpno poročilo o gospodarskih razmerah v Dravski banovini in o delovanju Zbornice v dobi od zadnje plenarne seje pa do sedanje.

Poročilo predsednika Ivana Jelačina

I. Splošni gospodarski položaj.

Splošni položaj gospodarstva v Dravski banovini se v drugem polletju l. l. **ni bistveno izpremenil.** Čeprav je vsled trenotnega oslabljenja dinarja v nekaterih industrijah zaposlitev nekoliko boljša, se vendar ne more govoriti o znakih splošnega in trajnega zboljšanja. Obseg poslovnega prometa v notranji trgovini zaostaja za lanskoletnim, dočim je v zunanji padel na minimum.

Pri tem je **najbolj prizadeto gozdno gospodarstvo.** Izvoz lesa je padel **po vrednosti skoro na eno četrtino.** Depresija je zato tudi v tej panogi enako kot v živinorejstvu najobčutnejša ter tudi številčno zadeva najširše kroge. Tudi nade, da bi morda **nazadovanje notacije vrednosti dinarja oživelo zunanjo trgovino**, so se uresničile le v zelo ozkem obsegu. **Zaščitni ukrepi inozemskih držav** so prejkoslej vedno večja ovira za prodajo našega izvoznega blaga. Kolikor je izvoz sploh mogoč, količina od inozemstva nam dovoljenih **kontingentov** za živino ni v nikakem razmerju z našo produkcijo. **Nestalnost**, ki vlada v zunanji trgovini, zahteva, da skoro trajno vodimo s sosednimi državami pogajanja za ureditev plačilnega prometa, razdelitev kontingentov, odnosno dopolnitev veljavnih trgovinskih pogodb z naknadnimi koncesijami v raznih smereh.

Zborično področje je posebno močno zadelo

nazadovanje trgovskega prometa z Italijo,

na katero je vsled naravne lege najtesneje navezano. **Aktivnost trgovske bilance z** Italijo, ki je znašala **pred par leti še okrog milijarde dinarjev, bo letos padla predvidoma na eno petino. Dravska banovina,**

ki je imela največji delež na tem prometu, danes občuti tudi **najjače posledice** nazadovanja prometa v tej smeri.

Mnogo neprilik smo imeli z Italijo kljub sklenjeni dodatni trgovski pogodbi tudi vsled njenih ukrepov v zaščito domače živinoreje, zlasti je ovirala izvoz odredba, da se sme konsumirati največ 15 odstotkov importirane živine, kakor tudi poostrena veterinarska kontrola na meji. Znatno povečane carine na naše glavne eksportne predmete so še bolj omejile naš izvoz.

V **lesni trgovini** nas najbolj ovira še vedno **neurejeno vprašanje tarifne konkurence z blagom avstrijskega izvora**, kakor **tudi kompenzacijske pogodbe**, ki jih je Italija sklenila z drugimi državami. Po osvoboditvi italijanskih dobroimetij vezanih računov, ki so znašala okrog sto milijonov dinarjev, je nastopila **silna ponudba dinarjev**, ki je pritiskala na vrednost dinarja. Izvozna trgovina je prišla s tem v nasprotstvo z deviznimi predpisi, ki zahtevajo, da se mora za vsak izvoz zavarovati tuja valuta in uvoz iste v roku treh mesecev pri pooblaščenih denarnih zavodih opravdati.

Trgovinski odnošaji z Avstrijo.

Z Avstrijo, ki je za naš izvoz živine še najboljše tržišče, smo sporazum o kliringu, ki je predvideval obračun po uradnem zlatem tečaju dinarja in šilinga, vsled nastalih izprememb v valutnih odnošajih, odpovedali baš v trenotku, ko se je pojavila za našo importno trgovino največja konvenijenca, da se ga posluži in je bil **pasivni saldo**, ki je znašal ob roku odpovedi nad **88 milijonov dinarjev**, v par tednih izravnan z vplačili uvoznikov, to kar se poprej tekom pol leta ni moglo doseči. Sedaj se vrši kliriński obračun na podlagi borznih notacij preko beograjske, zagrebške in ljubljanske borze.

Za južne dele naše države je bil velikega pomena

dodaten sporazum k trgovski pogodbi z Grčijo,

ki je zasigural primerne kontingente za naš izvoz živine in poljskih pridelkov v Grčijo za protikoncesije v popustu na carini za suho grozdje in smokve.

Letošnja žetev

pšenice pokriva komaj potrebo domačega konzuma. Zato pa je bila žetev koruze izredno obilna ter omogoča, kakor se ceni, **okrog 100.000 vagonov izvoza.** Bogata žetev je izzvala znaten padec cen koruze, tako da v mnogih krajih ne krije niti produkcijskih stroškov.

Hmeljska letina je bila dobra, žal pa se je blago prodajalo prezgodaj in zato po nizkih cenah, tako, da je glavni dobiček pripadel tujim posrednikom.

Vzhodni del banovine pa tudi mnogi drugi srezi so bili zelo prizadeti vsled velike suše, vsled česar je nastalo pomanjkanje krme in se je morala živina po vsaki ceni naglo vnovčiti.

Vinogradi so mnogo trpeli vsled raznih ujm. Pridelek je bil bogat in dobre kvalitete. Cene so še vedno izredno nizke. Za prehrano naših krajev je velikega pomena, da je padel žitni režim in se bo moka kljub pičli žetvi mogla kupovati po nižjih cenah kakor lansko leto, ko je veljala 165 dinarjev.

Denarni trg.

Na denarnem tržišču se položaj ni zboljšal. Vendar se pa kljub napeti situaciji razen Ljub. kred. banke drugi večji zavodi niso poslužili ugodnosti § 5. zakona o zaščiti kmeta.

Zelo pa je bil naš denarni trg prizadet, ker sta se poslužila tega §-a Prva hrv. štedionica in Ujedinjena banka, ki imata tudi pri nas svoje podružnice.

Dviganje hranilnih vlog še ni prenehalo in po statistiki Narodne banke so se zmanjšale vloge v vodilnih denarnih zavodih za 1 milijardo, vloge na tekoči za 300 in upniki za 120 milijonov Din. Ta tiha likvidacija razkraja gospodarsko aktivnost in vedno bolj otežkočuje finansiranje produkcije. Zlasti trpi vsled deviznega pomanjkanja industrija, ki ne more dobiti sredstev za nabavo potrebnih sirovin in tehničnih potrebščin.

Posebno za druge pokrajine je nujno potrebno **znižanje obrestne mere, saj se je** celo v zadružnih organizacijah v Srbiji spomladi plačevalo povprečno za posojila še 18 odstotkov.

Vprašanje kmetskih dolgov

V ospredju interesov gospodarske javnosti je vprašanje ureditve odplačevanja kmetskih dolgov in pomoči zavodom, ki so vsled gospodarske krize in čezmernega dviganja hranilnih vlog prišli v težkoče. Vladni načrt novega zakona rešuje vprašanje le deloma in ustvarja nov provizorij.

Globoko pa zareže v gospodarstvo problem konverzije kmetskih dolgov, v kateri je že prav katastrofalna opasnost. Svarili smo vlado, da tega ne stori, ker v to bi bile **potrebne milijarde. Toda kdo bo te milijarde dal?** (Tako je!) Zavodi jih ne morejo dati in če bi jih dali, so tisti hip insolventni, ker nihče jim ne more jamčiti, da bi novi papirji ohranili kurz, po katerem so bili izdani. (Odobravanje). Zato smatra Zbornica za najbolj pravilno, če se pusti to vprašanje popolnoma pri miru.

Sicer pa ta zadolženost kmetov ni niti tako velika. Dobri poznavalci južnih krajev so mi dejali, da **niti 10% srbskih kmetov** ni tako zadolženih, da bi jih bilo treba z državno pomočjo razdolževati. Zakaj torej zaradi 10odstotkov spravljati v nevarnost vse gospodarstvo! (Odobravanje). Prezadolženi so samo neki gospodje in tem je potreben zakon o razdolžitvi.

Sicer se pa sedanji vladni načrt **bistveno razlikuje** od prvotnega, da izvzema za leto dni nazaj **trgovske** in obrtniške terjatve, ki se nanašajo na potrošnjo materijala in izvršena dela. To pomeni **veliko** korekturo v smislu naših zahtev.

Pod Tvojim vodstvom — naprej!

Kakor združuje zgodovinski prvi december ves jugoslovanski narod v eni sveti prisegi, da hoče zedinjen braniti svojo svobodo in neodvisnost proti vsakomur in do skrajnosti, tako ga združuje tudi 17. december v eni volji, da more uspešno korakati naprej le pod enotnim vodstvom, pod vodstvom našega kralja.

Zakaj pod tem vodstvom je izvršil čudežno delo svojega osvobojenja, pod tem vodstvom je izvršil svoje zedinjenje in pod tem vodstvom je našel jugoslovanski narod tudi pot iz nesloge in partizanstva. Zato upa in veruje jugoslovanski narod, da bo pod vodstvom svojega kralja izvršil še zadnje veliko dejanje, da bo do konca izvedel dobro in zdravo notranjo ureditev države, da se bodo mogle razviti vse velike tvorne sile jugoslovanskega naroda in da bodo mogli biti izkoriščani vsi veliki zakladi naše lepe domovine.

Ko jugoslovanski narod veruje, da bo le pod enotnim vodstvom svojega kralja mogel dovršiti svojo zgodovinsko misijo, pa se obenem zaveda, da more biti uspešen vodnik samo tisti, kateremu sledi disciplíniran narod, ki je pripravljen na vsako žrtev. Svojo korist treba podrediti skupnemu cilju, svoj interes blagru celote. In 17. decembra obljublja svečano to jugoslovanski narod svojemu najvišjemu vodniku, obenem pa tudi sebi!

S posebno svečanostjo pa obljublja to danes, ko je bolj ko kdaj potrebno, da je ves jugoslovanski narod združen v eni sami, železni in nepremagljivi falangi. Svest si sile svoje enotnosti, v zavesti vseh zmag, ki jih je doživel pod vodstvom svojega kralja, gleda jugoslovanski narod brez strahu v bodočnost, vedno pripravljen, da brani svoje pravice in da sledi njemu, ki je po prostovoljni volji jugoslovanskega naroda njegov prvi vodnik.

Živel kralj Aleksander!

Živela Jugoslavija!

Novi obrtni zakon

Po uveljavljenju novega obrtnega zakona je zbornica zlasti koncentrirala svoje delo na zbiranje gradiva za sestavo mnogoštevilnih pravilnikov in uredb, ki jih zahteva obrtni zakon.

Od izdanih uredb je posebno važna uredba **o gospodarskih zbornicah, po kateri** ostane naša Zbornica še nadalje **skupna zbornica** s področjem, ki obsega vso banovino. Takoj od vsega začetka se je ljubljanska Zbornica prizadevala, da se reši to vprašanje v smislu skupnih zbornic. Sklicala je v ta namen posebno konferenco vseh zbornic in vodila vso akcijo za skupne zbornice. Že zaradi vzdrževanja zborničnega aparata so skupne zbornice nujno potrebne, še bolj pa vsled **gospodarskega solidarizma**, ki mora nas vse prevevati. (Odobravanje).

Do imenovanja in sklicanja **gospodarskega sveta** v zakonitem roku, ki je potekel koncem junija, iz neznanih razlogov ni prišlo. Njegova inicijativa in sodelovanje pri gospodarski zakonodaji bi bila v sedanji gospodarski krizi gotovo dobrodošla in koristna.

V prihodnjih mesecih je računati s pričetkom **trgovinskih pogajanj z Nemčijo**, ki nam je sredi poletja odpovedala trgovinsko pogodbo, da bi mogla uveljaviti povišane agrarne carine. Trenutno se vršijo trgovinska **pogajanja** s **Francijo**, ki je s kontingentiranjem uvoza **reducirala naš izvoz na eno četrtino prejšnje vrednosti, dočim je sama svojo uvozno bilanco celo zboljšala.**

Da se omili kriza izvoza lesa, je bilo Društvo narodov sklicalo, kakor sem poročal že na zadnji plenarni seji, **mednarodno konferenco lesnih ekspertov v Ženevi** Po tej konferenci, kateri je sledila cela vrsta posebnih posvetovanj, se je organiziral mednarodni stalni odbor s sedežem na Dunaju, v katerem je tudi naše zborično področje zastopano po svojem delegatu. Te dni se po akciji tega odbora sestaja nova lesna konferenca v Milanu, ki bo morda za izvoz našega lesa odločilnega pomena.

Železniške tarife

V železniško tarifni politiki se pripravlja splošno povišanje sedanjih prevoznih stroškov, kar bo posebno zadelo naše zborično področje. Zbornica bo zato napela vse sile, da se tarifna reforma, v kolikor je vsled padca vrednosti dinarja potrebna, omeji na inozemsko konkurenco, ki ima radi pocenitve dinarja ugodnejše pogoje.

Glede železniškega voznega reda, o katerem se je nedavno vršila konferenca posvetovalnega odbora, moram konstatirati, da se železniška uprava resno trudi, da prilagodi razpored vlakov in trajanje vožnje vedno rastoči avtobusni konkurenci. Tudi je računati s spremembami v legi brzovlakov vsled splošne mednarodne reforme njihovih tras.

Odredba ministrstva, da se morajo **vsa avtobusna podjetja zavarovati** pri evropski zavarovalni družbi je izvala med avtobusnimi podjetniki mnogo upravičene kritike in protestov. Med tem je ta odredba bila razveljavljena, kar je s stališča solidnega gospodarstva le pozdravljati.

Uvedba kovanega denarja je nekoliko olajšala pomanjkanje gotovine in je v najtežjih časih vsaj delno omogočila izplačilo manjših dolžnih zneskov za že izvršene javne dobave.

Velika ovira je, da še vedno ni urejen plačilni promet z **Madjarsko**, da bi naši eksporterji mogli priti do svojega denarja.

Davčne zadeve

Vsi veste, da imamo že od nekdaj **strogo davčno prakso.** Toda naj bo praksa še tako stroga, mora tudi ona računati z onim osnovnim pravilom, da ne more računati z višjimi dohodki kadar se na vseh poljih in v vseh pridobitnih panogah krčijo dohodki. Tudi davčna uprava mora s tem računati. In na tej resnici ne moremo nič spremeniti niti mi, ki smo vedno v polnem obsegu vršili svojo dolžnost in ki smo vedno točno plačevali, kar je predpisovala davčna uprava. Pošteno smo se vedno trudili, da smo davčni upravi pomagali, kar smo le mogli, toda tudi davčna uprava bi morala uvideti, da ne sme loka napenjati preveč, da ne poči. (Tako je!) In dejstva so potrdila to resnico. Tako je dala **pridobnina**, v kateri se najbolj zrcali gospodarska konjunktura v naši banovini l. 1929 36,3, l. 1930 34,8 in l. 1931 že samo 30,6 milijonov dinarjev. Tudi **najbolj poostrena davčna praksa ni pomagala in pridobnina je padla za 20%!**

Sploh pa se je pridobnina predpisovala že na način, da se je spremenila v dohodnino.

Predpis družbenega davka je znašal skupno z rentabilitetnim pribitkom v letu 1929 Din 13,8 milijona, v letu 1930 Din 21,3 milijona, v letu 1931 Din 8,6 milijona. Za zadnje leto se je še naknadno predpisalo podjetjem in družbam 13,3 milijona dinarjev davka.

Donos **davka na poslovni promet** je znašal v letu 1929 Din 47,2 milijona, v letu 1930 Din 46,8 milijona, v letu 1931 pa Din 51 milijonov. Povišek rezultira od tega, ker se je pobiral davek pri producentu in pri uvozu. Pa tudi vsled tega, ker plačuje sedaj naša industrija davek tudi za detajliste v področju drugih zbornic, kamor prodaja svoje izdelke.

Posebej pa je treba povdariti, da je naša banovina plačala ⅓ **vsega tega davka.** Zakaj se ni drugod dosegel ta efekt, pa naj povedo tisti, ki so za to odgovorni! (Odobravanje).

Obenem s povišanjem skupnega davka se je povečal **tudi mlinom** skupni davek za nadaljnja 2%. S tem dohodkom naj bi se odplačeval dolg 300 milijonov, ki ga je povzročil **žitni** režim, za čegar likvidacijo je bistveno pripomogel tudi minister **Mohorič** (Živio!). Ko so upeljali žitni režim, so govorili, da bodo s tem pomagali kmetu.

Pekovski obrt, industrijo testenin in druge predelovalce moke je pri povišanju prometnega davka zadelo še posebno breme v obliki 3% dodatnega davka.

Poleg povišanja prometnega davka je bil uveden za gotovo število predmetov še **poseben luksuzni davek.** V glavnem je ostal seznam luksuznih predmetov isti, ki je bil l. 1920 v veljavi in o katerem smo že takrat ugotovili, da je bil enostransko sestavljen. Glavni njihov nedostatek je, da se luksuzni davek pri mnogih predmetih pobira **dvakrat in sicer prvič na polfabrikat,** pozneje pa še na finalni izdelek, kar zlasti težko zadene obrtnike, ker obrtnik ne vodi knjig, s katerimi bi mogel dokazati, da ima pravico do odbitnosti na polfabrikate.

Tako mora sedaj plačevati gostilničar v mestu, ki pri vseh svojih visokih režijskih stroških iztoči komaj en vagon vina, mnogo več takse, ko gostilničar na deželi, ki skoraj nima režijskih stroškov, a iztoči tri ali tudi več vagonov vina! Uvede naj se zato zopet stari dacarski sistem, da se obdači le to, kar gre v konsum.

Uvedba pavšalne trošarinske takse pa je imela slabe posledice tudi za državo in zlasti za banovino in mesta. Vsled opustitve trošarine je izgubila država samo v naši banovini 6 milijonov, banovina celo 15 milijonov, občine pa sploh ne vedo, kako bodo sestavile svoje proračune brez trošarine. (Tako je!).

Časi so slabi, davki pa so večji. A če so časi slabi, ne morejo niti zvišani davki dati večjih dohodkov. In to smo videli. Trošarina na sladkor je bila povišana, efekt tega pa je bil, da je potrošnja pala za 33%. Efekt je torej vseskozi negativen.

Mnogo smo se tudi borili proti uvedbi trošarine na električni tok in dosegli vsaj to, da se je ta na pogonsko energijo znižala od 25 na 5 par. Po dolgih bojih pa smo dosegli še to, da se je dovolilo pavšalirano pobiranje trošarine in da ni treba nabaviti in montirati novih števcev.

Nadaljevanje predsedstvenega poročila na 3. strani.

Dobava-prodaja

Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. decembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg mila. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 27. decembra t. l. ponudbe glede dobave 300 m jamskega kabla.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 5. januarja 1933 ponudbe glede dobave alkohola, bencola, olja, glicerina, voska, etra, solne in žveplene kisline, salmijaka, kalijevega solitra, masti za parkete, paste za čiščenje kovin, kleja itd.; do 7. januarja 1933 pa glede dobave orodja in predmetov iz medenine. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Vršile se bodo naslednje licitacije: Dne 15. decembra t. l. pri intendanturi komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 52.000 kg riža, 11.000 kg masti, 10 kg čaja, 45 kg kave in 10 kg maka; dne 16. decembra t. l. pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave kvasa; dne 24. decembra t. l. pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu glede dobave raznih zdravil, dne 27. decembra t. l. pa glede dobave raznih olj.

Dražba premoga. Pri premogovniku Šemniku pri Zagorju se bo vršila dne 19. decembra t. l. ob 12. uri dražba 60 do 70 vagonov premoga.

Trgovske zadeve

Z uveljavljenjem novega obrtnega zakona je dobila zbornica v obrtno-pravnem in administrativnem oziru važne nove funkcije. Zakon poverava zbornici **nadzorstvo nad strokovnimi udruženji**, kar zahteva samoposebi znatno ekstenzivno udejstvovanje zborničnih organov.

Predmet glavne pažnje naše zbornice je bila v tekočem letu **izvedba obrtnega zakona.** Ker vsebuje obrtni zakon le okvirna določila, je treba polno novih uredb, pravilnikov in izvršilnih predpisov, kako naj se v konkretnem primeru tolmačijo in uporabijo predpisi zakona. Zbornica je vsled tega priredila celo vrsto anket in konferenc, da zbere potrebno gradivo za izdajo teh pravilnikov in uredb.

To delo še ni končano, kajti dosedaj je izšel šele komaj začetni del pravilnikov in uredb in se bo vsled tega nadaljeval še vse prihodnje leto.

Zakasnitev izdaje novih pravilnikov povzroča mnogo nejasnosti, ter se mora vsled tega zbornica v pogostih primerih obračati na ministrstvo, da z avtentično interpretacijo pojasni, kako je razumeti posamezne zakonite določbe. V tem oziru omenjam posebno odprto vprašanje glede bodoče oblike dosedaj običajnih trgovin z mešanim blagom, kakor tudi obsega obrata branjarij in drugih malih podjetij, da se preprečijo izigravanja in zlorabe. Glede trgovskih zadev je zbornica nadaljevala svoje akcije iz prvega polletja pri vseh zadevah, ki so pri nas takorekoč stalno na dnevnem redu. Sem spada posebno vprašanje **konkurence zadružnih trgovin,** zadružnih ugodnosti in olajšav, nadalje vprašanje krošnjarstva, pritožbe radi nelojalnega tekmovanja in drugih pojavov, ki jih prinaša neizogibno vsaka depresija.

Tudi **zakon o prisilni poravnavi** izven konkurza se je izkazal za abnormalne prilike, ki vladajo sedaj v gospodarstvu, kot nezadosten in ki vsled tega omogočuje razne načine izigravanja interesov upnikov na škodo poslovanja solidne trgovine. Zbornica se je zato skupno z ostalimi organizacijami upnikov prizadevala, da bi se zakon noveliral, poravnalna kvota povišala, pogoji za izvenkonkurzno poravnavo poostrili in vpeljala institucija moratorija za tvrdke, ki imajo sicer polno kritje za svoje dolgove, **ki so pa vsled izrednih razmer** trenotno nelikvidne.

K svojemu poročilu na zadnji plenarni seji bi še omenil, da se je skupnemu prizadevanju zbornic posrečilo, da je bil **zakon o pobijanju draginje v senatu zavrnjen,** ker nudi že sedanji zakon, ako se pametno izvaja, polno jamstvo in predvideva za brezvestno špekulacijo z življenjskimi potrebščinami zadostne **sankcije.**

Statistika trgovine

Trgovska stroka je na zborničnem področju danes že močno prenapolnjena. Koncem leta 1931 je beležila naša statistika **11.078 samostojnih trgovskih obratov** s 3602 pomočnikoma in 1717 vajenci. Potemtakem pripada teoretično vzeto povprečno 100 prebivalcev na en trgovski obrat. Komaj na vsak tretji obrat pride po en pomočnik in na vsak šesti pa po en vajenec.

Kljub tej prenapolnjenosti pa je dotok začetnikov v trgovske obrate pri vsej krizi letos jačji. Dočim je bilo celo lansko leto prijavljenih 1090 trgovskih obratov, odjavljenih pa 1078 in je prirastek znašal samo 12 obratov, je doseglo že v prvih treh četrtletjih tekočega leta število prijav 801, odjav 748, tako da znaša prirastek 53 obratov.

Protokoliranih tvrdk in trgovskih družb je bilo v zborničnem trgovskem registru vpisanih v II. in III. četrtletju 1932 (v oklepaju navedene številke veljajo za leto 1931): 77 (114) protokoliranih tvrdk, in sicer 26 (64) posameznih tvrdk, 19 (10) javnih trgovskih družb, 3 (1) komanditne družbe, 28 (33) družb z omejeno zavezo, 1 (6) delniških družb, izbrisanih pa 29 (22) protokoliranih tvrdk in sicer 13 (5) posameznih tvrdk, 6 (9) javnih trgovskih družb, 2 (1) komanditna družba, 8 (6) družb z omejeno zavezo in — (1) delniška družba.

Kriza tudi zadružništvu ni prizanesla.

V zadružnem registru je bilo vpisanih 34 (210), izbrisanih pa 14 (4) zadruge.

Za izvrševanje trgovinskih obratov je izdala zbornica **690 potrdil za trgovinske obrate.** Največ potrdil je bilo izdanih za nove trgovine z mešanim blagom (239). Za gostilniške obrate je bilo izdanih 466 potrdil.

Kako zelo so se poslovne prilike poslabšale, nam kaže primerjalna statistika poravnav in konkurzov. (V oklepaju navedene številke veljajo za isto razdobje preteklega leta.) Po tej statistiki je bilo v II. in III. četrtletju vpisanih 115 (50) poravnalnih postopanj, konkurzov pa 49 (35).

Končanih pa je bilo 70 (34) poravnalnih postopanj, konkurzov pa odpravljenih 31 (22).

Število trgovskih nadaljevalnih šol na zborničnem področju dosega 20 šol s 37 razredi, ki jih obiskuje 681 učencev. Kjer ni šol, obiskujejo vajenci splošne obrtnonadaljevalne šole, da je nad ena tretjina vseh vajencev deležna strokovnega pouka.

Socijalno-politične zadeve

Socijalno zavarovanje preživlja težko krizo. Ukrepi, ki so jih dosedaj storile nadzorne oblasti, so nezadostni, da bi se izvedla sanacija te prevažne panoge socijalnega skrbstva. Primanjkljaj od leta do leta raste, nekateri prispevki so bili v zadnjem času celo povečani, prisilno izterjavanje zavzema posebno v krogih obrtništva vedno večji obseg.

Že na lanski proračunski plenarni seji sem opozarjal, da je **potrebna reforma socijalnega zavarovanja,** ker se je že takrat videlo, da donos prispevkov stalno pada in da je narastel zaostanek na neplačanih prispevkih kljub številnim intabulacijam ter rubežnim **do nezmagljivih vsot.** Res je treba ta problem vsestransko proučiti, toda kaj resnega se ni storilo. Pač pa smo doživeli presenečenje, da se je kljub splošnim protestom **zavarovalni prispevek povišal do skrajne meje, ki jo zakon dopušča.** To se je zgodilo sredi največje depresije. Moram poudariit, da smo imeli prav, ko smo trdili, da se da doseči zboljšanje le s samoupravo zavarovanja. Trg. bol. in podporno društvo je aktivno, ker se tam dobro in pravilno gospodari.

Da bi mogla zbornica jasno oceniti situacijo, moram navesti par številk. Pri Okrožnem uradu v Ljubljani je bilo zavarovanega delavstva v oktobru letos 77.933, za 14.641 manj kot v oktobru lani. Dnevna zavarovalna mezda je znašala: letos meseca oktobra 1,869.948 dinarjev ter je napram istemu mesecu lanskega leta padla za 563.900 Din, odnosno napram mezdi v oktobru 1930. leta za celih **805.000** dinarjev. Te številke so brez vsakega komentarja zgovoren barometer našega gospodarskega stanja.

Okrožni urad v Ljubljani je zaključil v bolniški panogi že leto 1931 z deficitom Din 1,431.748·— in na nedavni seji ravnateljstva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu so ugotovili, da znaša primanjkljaj v bolniški panogi za celo državo 31 milijonov dinarjev, v nezgodni pa celo 37 milijonov dinarjev. **Zaostanki na neplačanih prispevkov znašajo 194 milijonov dinarjev.**

Po bilanci za mesec maj 1932 je znašal zaostanek na neporavnanih prispevkih pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani Din 13,892.512·62. Urad je sestavil pregled po skupinah obratov, iz katerega je razvidno, da odpade od zaostanka neplačanih prispevkov na stavbno industrijo 14 %, na lesno 17 %, na drugo industrijo (železarsko, tekstilno in drugo) 22 %, na malo obrt 21 %, na gospodinjstvo 1·5 % in na ostala podjetja pa 12·5 %.

Eksekucijski odsek OUZD v Ljubljani je leta 1931 izvedel potom sreskih načelstev 5830 izterjatev ter predlagal 6508 sodnih rubeži in knjižb. To število se bo v letošnjem letu gotovo še povišalo, ker je bilo že v I. polletju 1932 uvedenih 3059 političnih izterjav ter 3760 sodnih. Prisilno izterjavanje zavzema čimdalje večji obseg. Posebno izrazit je porast zaostanka pri večjih industrijskih podjetjih, katerim primanjkuje likvidnih plačilnih sredstev za kritje zaostalih prispevkov.

Mislim, da mi ni treba Vam podrobneje razlagati, da ukrep o povišanju zavarovalnih prispevkov te situacije ne more zboljšati niti nanjo bistveno vplivati.

Edini izhod je le v decentralizaciji zavarovanja, ki je zato tudi naša zahteva.

Obrtne zadeve

Iz poročil, ki sem jih prejel na zborničnega okrožnico od posameznih zborničnih članov obrtnikov, odseva vseskoz skoro enaka slika. Predvsem se pritožujejo obrtniški krogi **nad pomanjkanjem naročil in dela,** ki se zlasti po deželi, kjer je prišel kmetski stan v hudo stisko, najmočneje občuti. Nezaposlenost je pri mnogih preživelih panogah nastopila vsled razvoja tehnike in uvedbe modernejših proizvodov in prevoznih sredstev, pri drugih pa vsled koncentracije produkcije v serijah v industrijskih obratih.

Mnogo pritožb se še vedno čuje o pojavih **šušmarstva,** ki ga brez organizirane samopomoči strokovnih in stanovskih obrtniških organizacij ne bo mogoče uspešno pobijati.

Z zadovoljstvom moram pri tej priliki ugotoviti, da je banska uprava v polni meri ustregla naši intervenciji.

ZOBNI ATELJE — DENTIST

BITENC LUDVIK

se je preselil s Kongresnega trga 8 v **Škofjo ulico št. 12,** I. nadstropje (v hišo kavarne Tabor)

ORDINIRA od 8—12 dopoldne od 2— 5 popoldne

Šušmarstvo

Nov obrtni zakon je v marsičem spremenil pogoje i glede nastopa kakor tudi glede izvrševanja obrtov.

V zadnjem času je vzbudil posebno pozornost obrtništva načrt **zakona o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih.** Ta zakon bi po svojih dosedanjih določbah izredno omejil delokrog številnih obrtniških panog in to brez vsake stvarne potrebe in upravičenosti v strokovnem pogledu. Čim je zbornica zaznala za določbe navedenega zakonskega načrta, je takoj storila vse potrebne korake, da se pravice obrtništva zaščitijo.

Zbornica je tudi v prošlem letu podala obrtnim oblastem in ministrstvu trgovine in industrije **številna mnenja obrtno-pravnega značaja.**

Novost, ki jo uvaja obrtni zakon, so **mojstrski izpiti.** Da bi se olajšalo polaganje izpitov tudi v podeželskih centrih, smo ustvarili možnost izpraševanja tudi v Celju, Mariboru in Novem mestu. Do 10. decembra se je bilo prijavilo za mojstrske izpite 391 kandidatov, od katerih je bilo

	prijavljenih	prestalo izpit	reprobiranih
v Ljubljani	122	103	19
v Mariboru	58	49	9
v Celju	33	30	3
v Novem mestu	13	13	—
Skupaj .	226	195	31

Mojstrske preizkušnje so se izkazale kot važna in koristna naprava, da naraščaj, predno dobi možnost samostojnega obrtovanja, v praktičnem in teoretičnem oziru svoje znanje poglobi in izpopolni.

Zbornica nadaljuje svoje delo na pripravah za izvedbo **obrtniškega zavarovanja samostojnih mojstrov** in je priredila v to svrho več informativnih sestankov in zborovanj.

Tudi **zunanje delo zbornice** na zborovanjih in prireditvah društvenih, stanovskih ter strokovnih obrtniških organizacij je bilo letos izredno živahno. Zbornica se je udeležila po svojih zastopnikih 134 zborovanj, shodov, konferenc, odnosno občnih zborov, na katerih se je zborovalcem podrobno poročalo o vsem potrebnem.

Ob pričetku šolskega leta 1931/32 smo imeli na zborničnem področju skupno 87 obrtno-nadaljevalnih šol s 309 razredi ter 6741 učenci (od katerih je bilo 1013 učenk) ter 470 učiteljev.

Občih obrtno-nadaljevalnih šol imamo sedaj 75 z 247 razredi in 5213 učenci, vštevši 743 učenk. Na njih poučuje 370 učiteljev. Poleg tega imamo še 12 strokovnih nadaljevalnih šol, ki so namenjene samo za določene stroke, z 62 razredi, 1528 učenci, vštevši 280 učenk in 103 učitelji.

Proračun potrebščin za te šole je znašal za leto 1931/32 Din 1,903.383·—. Zbornica je za te šole prispevala Din 150.000·—.

Kljub krizi pa je novih rokodelskih obratov več. Dočim je znašal lani prirastek 501, je znašal letos v 9 mesecih že 440.

Pri teh prilikah je razumljivo, da so zborične administrativne agende **znatno narastle.** Tako izkazuje vložni zapisnik že koncem meseca novembra 23.632 številk. Število ekspedicij rešenih spisov znaša 15.134. Dobavnih razpisov smo objavili 2179. Javnih dokumentov je izdala zbornica letos do konca novembra 6541.

Ob zaključku poslovnega poročila sem dolžan, da izrazim svojo zahvalo **vsem gospodom zborničnim članom,** ki so si dali truda ter so nam na zborično okrožnico poslali izčrpna poročila o gospodarskih prilikah svojega okoliša in o razmerah v stroki, v kateri se udejstvujejo. Interesantna opozorila, inicijativni predlogi in mnoge sugestije, ki so jih nam podali zborični člani, bodo zbornici služili kot povod za željene akcije in intervencije, ki upam, da ne bodo ostale brez uspeha. Pri tej priliki prosim še ostale gospode zborične člane, ki takih poročil doslej zbornici niso pošiljali, da to vsaj naknadno storijo.

Reasume

Če na kratko reasumiram svoja izvajanja, katerih namen je bil, da predočijo zbornici v glavnih potezah sliko stanja, v katerem se naše gospodarstvo brez pretiravanja in olepšavanja danes nahaja, da očrtajo probleme in nove situacije, pred katere je bil stavljen naš poslovni svet v drugem polletju tekočega leta, bi na kratko v par besedah lahko rekel to-le:

Nacionalni dohodek zborničnega področja je v preteklem letu zopet občutno **nazadoval.** Padec se ceni na okroglih **500 milijonov dinarjev,** dočim so se javna bremena s povečanjem obstoječih dajatev in uvedbo novih davščin povečala za svojih **60 milijonov.** Ta slika je torej skrajno neugodna in nam nalaga vso resnost. Potrebna je utesnitev vseh stanov v vsakem oziru, da se čimpreje prilagodimo dani situaciji. Ima pa sedanja kriza tudi svojo dobro stran, ki obstoja v tem, da se bodo *nezdrave razmere in kreditna inflacija,* ki se je bila v znatnem obsegu pojavila tudi pri nas, razčistile in pričela sanacija razmer.

Smo ob koncu letošnjega poslovnega leta in nehote se moramo vprašati, kakšne so perspektive za bodočnost.

Stojimo pred sprejetjem važnih gospodarskih in političnih zakonov, ki bodo lahko odločilno vplivali na bodoči razvoj našega gospodarstva. V ospredju teh zakonov se nahaja **zakon o regulaciji kmetskih dolgov,** glede katerega vidimo, da so mišljenja v narodni skupščini zelo deljena in se še danes ne more predvidevati, kako bo padla končna odločitev.

Za naše **komunalno gospodarstvo** je važnega pomena **zakon o občinah,** ki bo, če se sprejme v sedanji obliki, imel za posledico, da bo število podeželskih občin v Dravski banovini zmanjšano od 1100 na okroglo 400. Zakon o decentralizaciji javne uprave še ni predložen narodni skupščini, vendar vnaprej lahko rečemo, da bo imel naš svet praktičen pomen le tedaj, ako se obenem z razširjenjem kompetence banskih uprav prenesejo tudi odgovarjajoči zadostni krediti iz državnega proračuna na banovine.

Nujno potrebna je **sanacija socijalnega zavarovanja in bratovskih skladnic.** Tudi za naša rudarska podjetja v Dravski banovini moramo doseči, da se jih bode enako tretiralo kakor državne rudnike. Neodložljiva je revizija trošarine na pogonsko električno strujo in točarinskih taks. Končno bi bilo želeti, da se dolžni **zneski za javne dobave čimpreje** likvidirajo, ker bi to pomenilo znatno razbremenitev našega denarnega trga.

BUDDHA
TRADE MARK

„BUDDHA"
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA
Telefon 26-26 Večna pot 15 Telefon 26-26

Za zaščito domače produkcije bo treba novih ukrepov. Sedanji režim je preliberalen in škodljiv.

Kakor so razmere težke, vendar je potrebno, da smo optimisti, da ne popusti naša dobra volja, da delamo z nezmanjšano silo za napredek našega gospodarstva. S tem apelom v optimizem je zaključil predsednik Jelačin med glasnim odobravanjem in ploskanjem svoje veliko poročilo.

Debata

Zbornični svetnik in nar. posl. **Krejci.** Pozdravljam, da povemo, kar nas tišči in da nismo tihi, kadar je treba spregovoriti. Podpišem vse, kar je povedal predsednik Jelačin v svojem poročilu. V interesu Zbornice pa smatram za potrebno, da tudi mi izjavimo, da smo za to, da se kmetu pomaga. Kmet tvori večino prebivalstva in kako bomo živeli mi, če on ne bo mogel živeti. V skupščini se je problem kmečke zadolženosti obravnaval zelo resno in naše prizadevanje je bilo v tem, da se ne ustvari zakon, ki bi kmetu koristil na ta način, da bi drugim škodoval. Pa še eno je treba preprečiti, da ne zmaga tista skupina, ki zahteva konverzijo kmečkih dolgov, kar bi moralo povzročiti inflacijo. Ta pa bi bila **narodna nesreča.** Zato smo gledali na to, da bo novi zakon zgrajen na pravih principih, zato ne smemo reči, da smo sploh proti zakonu, ki naj pomaga kmetu, temveč smo le proti zakonu, ki bi kmetu slabo pomagal in ki bi škodoval narodnemu gospodarstvu. (Živahno odobravanje.)

Zbornični svetnik, **stavbenik Bricelj** je nato poročal o **anketi,** ki jo je sklicala zbornica o **kmetskem moratoriju.** Anketa je ugotovila, da je moratorij poslabšal gospodarsko stanje, niti kmetu dosti pomagal. Ni potreben moratorij, pač pa je potrebno, da se **znižajo obresti.** Iz moratorija naj se izločijo obrtniške in trgovske terjatve. Zaščitene banke naj izplačujejo vloge onim, ki bi bili v nevarnosti, da bi morali brez teh vlog omejiti ali ustaviti svoje obratovanje in odpustiti delavstvo, kar bi le povečalo brezposelnost. Predlaga v tem smislu sestavljeno resolucijo ankete, ki je bila nato **soglasno sprejeta.**

Zbornični svetnik **Senčar** predlaga nujen predlog, da se Zbornica izreče za čim prejšnje imenovanje **gospodarskega sveta.** Soglasno sprejeto.

O boju za skupne zbornice je poročal podpredsednik **Rebek.** Velika večina obrtniških zadrug (135:11, 34 se ni izjavilo) se je izjavila za skupne zbornice in je v tem obrtništvo dovolj jasno izrazilo svojo voljo, da je za solidarizem in skupne zbornice. Zato se ni treba na one, ki zahtevajo še vedno ločene zbornice, niti ozirati. (Živahno odobravanje).

Predsednik Jelačin je nato poročal o proračunu.

Zbornični proračun za leto 1933

Okvir zborničnega proračuna za prihodnje leto je bil podan s pokritjem, na katerega sme zbornica v letu 1933 računati. Zbornični dohodki bodo v prihodnjem letu vsled skrčenja odmerne podlage občutno manjši od letošnjih, tudi nam bo manjkala visoka blagajniška rezerva, kakor nam je bila lani na razpolago za prenos v tekoče leto. Že samo ta razlika znaša okrog pol milijona dinarjev. Poleg tega pa bo donos doklade za najmanj četrt milijona dinarjev manjši in ga tudi pričakovani dohodek iz novih taks, ki jih pobira zbornica, ne more v celoti odtehtati. Vsled tega smo bili primorani proračun izdatkov, ki je bil že vsa zadnja tri leta zaporedoma vsako leto znatno zmanjšan, še nadalje zmanjšati za nad pol milijona dinarjev.

Ker se je *odmerna podlaga* za zbornično doklado skrčila, vam ne moremo predlagati zmanjšanje odstotka zbornične doklade, ker nam bo celo doklada po dosedanji 10 % izmeri manj donesla za najmanj četrt milijona dinarjev.

Osnutek zborničnega proračuna je bil razpravljen na seji zborničnega predsedstva z dne 3. decembra in nato razpoložen na vpogled interesentom v smislu odredb zakona o odmerjanju in pobiranju zborničnih doklad tekom osmih dni v zbornični pisarni.

Finančni odbor je razpravljal o proračunu na svoji seji dne 9. decembra t. l. in mi je zato čast staviti zbornici v smislu sklepa odsekovih sej kakor tudi soglasnega sklepa finančnega odbora naslednji predlog:

Na podlagi svojih izvajanj stavim v imenu finančnega odbora sledeči predlog ter vas prosim, da ga sprejmete:

1. Zbornični proračun za leto 1933 se določa

s potrebščino . . . Din 2,956.930·—
s pokritjem . . . Din 2,997.500·—
torej s presežkom kot
blagajniško rezervo Din 40.570·—

2. Da se doseže proračunjeno pokritje, je pobirati v letu 1933 na podlagi zakona z dne 2. julija 1930 o odmerjanju in pobiranju doklad na neposredni davek trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic (Sl. Novine z dne 11. jul. 1930, br. 155/LVIII) *10 (deset) odstotno doklado od osnovnega* **davka na dohodek od podjetij,** obratov in poklicev ter od osnovnega davka na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov.

3. Zbornično predsedstvo se pooblašča, da sme v primeru potrebe predpisati po oblastveni odobritvi družbam, ki plačujejo družbeni davek iz drugega odstavka čl. 86. zakona o neposrednih davkih primerno povišano stopnjo doklade, odnosno družbam, ki so iz kakršnegakoli razloga oproščene plačevanja davkov ali uživajo kake olajšave, maksimalni prispevek po § 3. zakona z dne 2. julija 1930.

Proračun je bil nato soglasno sprejet.

Referati

Zbornični svetnik in gen. ravn. TPD g. **Skubec** je nato v silno stvarnem, vsled tega tem bolj učinkovitem referatu poročal o dobavah premoga našim železnicam. Državne železnice vedno bolj forsirajo dobave premoga iz bosanskih državnih premogovnikov, dobave iz srbskih rudnikov ostajajo vedno iste, dočim dobave iz slovenskih premogokopov stalno padajo in so se **zmanjšale** že za 44 odstotkov. Posledica tega je, da je Slovenija na dohodkih iz javnega denarja prejela za nad 60 milijonov manj. 90 več delovnih dni bi bilo v revirjih TPD, če bi bile dobave iste ko l. 1929. Že na junijski plenarni seji Zbornice je postavil referat zborničnega svetnika **Skubeca** premogovno vprašanje v čisto novo luč, še jasneje pa je osvetlil ta problem sedanji referat. Naravnost koristno bi bilo, če bi si slovenska javnost ogledala ta problem enkrat tudi iz te strani in ne samo z apriorističnega stališča proti TPD. Da bomo to omogočili, objavimo ta referat v eni prihodnjih številk v celoti.

Zbornični podpredsednik g. **Konrad Elsbacher** se je v polnem obsegu pridružil izvajanjem predgovornika. Razmere v laškem okraju postajajo obupne in zato je predlogu, ki ga je stavil gen. ravn. Skubec koncem svojega referata, v polnem obsegu pritrditi. (Predlog je bil nato soglasno sprejet.)

Ker je bil zbornični svetnik in predsednik Zveze trgovskih združenj g. **Josip J. Kavčič** vsled načelstvene seje SUZOR-a zadržan, je prečital njegov referat o nujni potrebi revizije socijalnega zavarovanja zbornični podpredsednik g. Konrad **Elsbacher.** (Tudi ta referat bomo objavili.)

V debati je nato v temperamentnih izvajanjih naglasil posl. **Krejči,** da po tem poročilu ne smemo postopati več tako milo, ko dosedaj. Treba naravnost zahtevati, da se v treh mesecih predloži nov zakon in sicer na podlagi **popolne decentralizacije socijalnega zavarovanja.** Zbornica naj izjavi, da odklanja vsako odgovornost, če se to ne bi zgodilo, saj smo slišali, da znaša že sedaj deficit več ko 70 milijonov Din.

Predlog referenta je bil nato soglasno sprejet.

Zbornični svetnik **Bricelj** je stavil dopolnilni predlog, da se prispevki stavbenih podjetij in delavcev zaračunajo po dejanski zaposlitvi. Tudi ta predlog je bil soglasno sprejet.

Zbornični svetnik **Sire** je nato poročal o ugotavljanju osnove za pridobnino po zunanjih znakih. V svojem referatu je dokazal, da upoštevanje zunanjih znakov davkoplačevalčevega zasebnega življenja pri odmeri pridobnine ni niti v skladu z zakonom, niti ni drugače utemeljeno. Zato predlaga, da Zbornica nujno naprosi narodne poslance za posredovanje, da finančna uprava razveljavi izpodbijano spremembo davčne prijave za pridobnino. (Soglasno sprejeto.)

Zbornični podpredsednik **Josip Rebek** je poročal **o aktualnih davčnih vprašanjih,** zlasti o znižanju in poenostavljenju pridobnine, o poenostavljenju davčne prijave ter o izterjavanju obrtniških davčnih zaostankov. Predlaga zato, da se pridobnina za obrtnike pavšalira, da se odmerja obrtnikom pridobnina po čl. 57. zakona o neposrednih davkih in da se v zmislu čl. 152. še nadalje dovoljujejo olajšave za plačilo davčnih zaostankov. Vsi trije predlogi so bili soglasno sprejeti.

Dodatno k tem predlogom je predlagal zbornični svetnik **Zadravec,** da treba znižati splošni prometni davek na moko, ki je sedaj obremenjena z 11 odstotki. 6 odstotkov plačujejo mlini, 3 odstotke peki in 2 odstotka žitni trgovci, kar je mnogo preveč. Zlasti še, ker se peki že vedno težje bore za svoj obstoj vsled vedno novih zadružnih pekaren, ki plačujejo mnogo nižji davek.

Kako škodljivo je obdačevanje po zunanjih znakih davkoplačevalčevega zasebnega življenja, je posebno drastično dokazal zbornični svetnik **Čeh.** Vsled tega obdačevanja opušča zasebnik avto in šofer je brezposeln in tako se samo povečuje brezposelnost. Pa tudi tujski promet trpi vsled tega, ker kdo se bo upal za 14 dni v Rogaško Slatino ali na morje, ko se bo pa takoj reklo, glejte, denar ima, obdačiti ga treba. Zato treba odmerjanje pridobnine po zunanjih okoliščinah odpraviti. (Odobravanje.)

Naš pravi domači izdelek!

Zbornični podpredsednik **Josip Rebek** je nato podal referat o delu Zavoda za pospeševanje obrta. S številkami je dokazal, da Zbornica v polni meri stori svojo dolžnost za obrtniški stan. S toplo občutenim apelom h gospodarski solidarnosti je zaključil med glasnim odobravanjem vseh svoj referat.

Samostojni predlogi

Zbornični svetnik Windischer je stavil predlog, da se Zbornica izreče za **elektrifikacijo Dolenjske.** Nadalje je predlagal, da se prepove nedopustno **klanje živine** s strani kmetskega prebivalstva. To klanje je tako pogosto, da so ponekod mesarji že brez posla. Tako je v neki dolenjski občini en mesar moral prenehati z delom, posestvo mu je bilo prodano, mesar pa je z vso rodbino na cesti. Drugi mesar v vasi pa je zaklal vse leto tri vole.

Zbornični svetnik **Fr. Kavčič** zahteva, da se spremeni **pravilnik o gostilniških** in kavarniških **obratih.**

Zbornični svetnik **Holy** predlaga, da se loči brivsko frizerski obrt od damsko frizerskega.

Zbornični svetnik **Ambrožič** predlaga in utemeljuje, da se prepove **krošnjarstvo** v radovljiškem okraju. Krošnjarsko blago je dostikrat sumljivega izvora, poleg tega pa škoduje domači trgovini.

Zbornični svetnik **Stergar** predlaga, da **se krošnjarstvo sploh prepove** in da se dovoli le Ribničanom. Nadalje je predlagal, da se **znižajo železniške tarife** za les, drva, oglje in apno. Nadalje zahteva, da se v zakonu o kmetskem **moratoriju** dela razlika med kmetom v Srbiji in kmetom v prečanskih krajih. Končno zahteva, da **železnice vrnejo preveč vplačane železniške prevoznine.**

Zbornični svetnik **Zadravec** predlaga preureditev **davka na poslovni promet za mlinska podjetja.**

Zbornični svetnik **Goličer predlaga,** da se **ustanove reklamacijski odbori** tudi v Celju in Novem mestu. Dalje je predlagal, da se **vrnejo takse,** pobrane od obrtnega oblastva za registracijo obratov. **Globe** šušmarjev naj se uporabijo za obrtno nadaljevalne šole. Zbornični tajnik **dr. Pretnar** pojasni, da se to že dela in da donašajo te globe letno okoli 150.000 Din, mesto pričakovanih pol milijona.

Zbornični svetnik **Bricelj** zahteva spremembo § 40 obrtnega zakona. **Javna dela** naj se oddajajo le **potem licitacije** in naj jih ne izvršujejo uradi v lastni režiji. Davek na poslovni promet naj se ne pobira od del, ki so bila dogovorjena pred 15. avgustom, ker sedaj stavbeniki ne morejo več zaračunati strankam.

Zbornični svetnik inž. **Dračar** opozarja **na važnost lesnega izvoza v Turčijo in Levanto.** Ta izvoz pa je danes skoraj nemogoč, ker naše paroplovne družbe ne vzdržujejo rednega prometa z Levanto; če pa dirigirajo izvozniki blago čez Trst ali Reko, izgube ugodnosti, ki veljajo za prevoz blaga iz naših pristanišč. Nadalje predlaga, da se premesti **kontrola dohodkov zopet** nazaj v **Maribor,** kar bi bilo tudi za državne finance ugodno, ker ne bi bilo treba v Mariboru plačevati nobene najemnine.

Zbornični svetnik **Stanko Lenarčič** predlaga, da se ustavi oziroma omeji delo v državnih gozdovih in da se znižajo postavke za les v cenovniku za zavarovanje valute. Znižanje naj se izvede vsaj za 25 odstotkov.

Na predlog zborničnega svetnika **Holyja** o popolni avtonomiji obrtnega odseka je dal predsednik **Jelačin** obširno pojasnilo in podrobno navedel vse avtonomne pravice, ki jih že danes uživa obrtni odsek.

Zbornični svetnik **Kavčič Franc** predlaga, da se znova uredi **taksa na trošarino** in sicer z ozirom na iztočene količine. Dovolijo naj se četrtletni obroki.

Za odsotnega zborničnega svetnika **Kobija** predlaga dr. Rekar, da se skliče konferenca o **organizaciji lesnega izvoza.**

Zbornični svetnik **dr. Rekar** poroča o **povišanju železniških postranskih pristojbin,** ki so se zvišale v nasprotju s predlogi vseh gospodarskih korporacij. Postranske ko tudi vse druge tarife naj se znižajo.

Zbornični svetnik **Oset** je stavil več predlogov, tako glede izvajanja policijske ure, dalje o odpravi davščine na prenočnine, proti kateremu predlogu pa je bil ugovor in se bo o njem še razpravljalo, in proti previsoki trošarinski taksi za kavarnarje.

Več predlogov je stavil tudi zbornični svetnik **Vrečar.** Luksuzni davek naj se za obrtnike preuredi. Obrtnikom naj se ne povišajo zavarovalni prispevki. Kakor so kmetovalci prosti **zgradarine** za hiše, v katerih prebivajo, tako naj bodo prosti tudi obrtniki. Obrtniški obrati naj se oproste plačevanja **trošarine na elektriko.**

Zbornični svetnik Josip **Lenarčič** opozarja na potrebo **ožjega sodelovanja evropskih narodov** in naj Zbornica uvede akcijo, da se propagira to zbližanje.

Zbornični svetnik **Bureš** predlaga, da se vendar enkrat že pričnejo reševati prošnje za **nove telefone.** Končno je stavil še zbornični svetnik **Holy** predlog zaradi obrtno nadaljevalne šole v Brežicah.

Nato je predsednik Jelačin z zahvalo zborničnim svetnikom za njih intenzivno delo zaključil sejo.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon St. 26-66 Ceniki na razpolago!

SLOVENIA TRANSPORT
LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Strojni transporti

Specijalno podjetje za ekspedicijo in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih inštalacij za tovarne — Oskrba dovoljenj za carine prosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča svoje gg. člane, da morajo biti trgovine v soboto, dne 17. t. m. na rojstni dan Nj. Vel. kralja brezpogojno cel dan zaprte. Zato se pa trgovine v nedeljo, dne 18. t. m. le dopoldne lahko odprte. Združenje trgovcev.

Poostritev ukrepov proti šušmarstvu. Na predlog Zbornice TOI je izšla 6. t. m. naredba gospoda bana, s katero se vsem občinam, orožniškim in policijskim oblastvom z vsem poudarkom naroča, da vse osebe, ki neupravičeno izvršujejo obrt v občini, brezobzirno zasledujejo in ovadijo sreskim načelstvom. Ta pa so dobila naročilo za najstrožje postopanje. Občinski načelniki in žandarmerijski poveljniki ter predstojniki policijskih oblastev so osebno odgovorni za strogo izvajanje te naredbe.

*

POMOŽNA AKCIJA

Zruženje trgovcev v Ljubljani prav toplo priporoča vsem svojim članom, da se odzovejo pozivu mestne občine in prispevajo za najpotrebnejše v Ljubljani. Ker je Pomožna akcija izvedena od strani banske uprave tudi za vse ostale kraje, prosi uprava združenja trgovcev vsa zunanja kakor tudi ljubljanska društva in cenjene dame, naj trgovstva ne nadlegujejo še s posebnimi nabiralnimi polami. Ker se pojavljajo z nabiralnimi polami razni izkoriščevalci in ker je med berači in brezposelnimi mnogo takih, ki brezposelnost izkoriščajo, apeliramo na kr. pol. upravo, da posveti vsem tem več pozornosti. Uprava Združenja trgovcev.

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše
klišarna ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

KARTEL VIJAKOV V JUGOSLAVIJI

»Jutarnji list« poroča: Tvrdka Breviller Urban d. d. za izdelovanje vijakov in kovanega blaga ima dve fabriki za vijake in sicer v Koprivnici in Novem Sadu. Fabrika v Koprivnici ne dela, ona v Novem Sadu pa je v polnem obratu in je bila v ostri konkurenčni borbi s fabrikami za vijake v Mariboru, Kropi, Smederevu in s podružnico graške firme Lapp Finze v Bistrici pri Mariboru. Te fabrike niso izdelovale le vijakov, temveč tudi ključavnice. Po sporazumu glede izdelovanja ključavnic je prišlo sedaj tudi do sporazuma glede izdelovanja vijakov.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 1,784.719·36

Kljub samo štirim borznim sestankom je tudi minoli teden zaključil z znatnim skupnim deviznim prometom in v primeri s totalnim prometom predzadnjega tedna (Din 1,883.167·83) nazadoval za približno sto tisoč dinarjev.

Iz teh-le dnevnih deviznih prometnih številk:

5. decembra Din 484.925·43 Wien
6. decembra Din 512.034·06 New York—Wien;
7. decembra Din 572.037·51 Pariz-Wien,
8. decembra vsled praznika ni bilo borznega sestanka;
9. decembra Din 215.722·36 Wien,

je razvidno, da je bil na prvih treh borznih sestankih dosežen skoro poldrugmilijonski devizni promet, dočim je znašal promet zadnjega borznega dne v pretečenem tednu komaj preko dvestotisoč dinarjev. Po večini so na posameznih borznih sestankih prevladovali zaključki v devizi Wien, le deloma pa New York in Pariz.

Od celotedenskega prometa odpade na poedine devize (vse v tisočih dinarjev; številke v oklepajih značijo promet predzadnjega tedna): Amsterdam 6 (3), Berlin 2 (0), Curih 73 (64), London 99 (69), New York 287 (172), Pariz 203 (144), Trst 17 (10), Wien (privatni kliring) 1.059 (1·359), inozemski dinarji v privatnem kliringu 69 (62).

Narodna banka je tudi tokrat intervenirala v običajnem obsegu in dajala dnevno za 40 tisoč dinarjev deviznega blaga na razpolago. Intervencijski zaključki so bili storjeni v Curihu (za 45 tisoč Din), Londonu (za 88 tisoč Din) in v New Yorku (za 27 tisoč Din). Skupno je bilo v blagu Narodne banke perfektuirano za 160 tisoč dinarjev deviznih zaključkov, medtem ko predstavlja vse ostalo (1.628 tisoč dinarjev) privatno blago. Promet avstrijskih šilingov potom privatnega kliringa se je napram predzadnjemu tednu zmanjšal ravno za tristotisoč dinarjev, dinarski devizni promet pa nasprotno za malenkost (7 tisoč dinarjev) povečal.

Devizna tečajnica prejšnjega tedna ne kaže skoroda nobenih bistvenih tečajnih sprememb. Curih se je trgoval ob dosedanjem denarnem (1108·35) in blagovnem (1113·85) tečaju, a tudi New York in Praga sta temeljem spodnje tečajne razpredelnice:

	5. decembra		9. decembra	
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2316·51	2327·87	2315·13	2326·49
Berlin	1368·19	1378·99	1367·91	1378·71
Bruselj	798·02	801·96	798·57	802·51
Curih	1108·35	1113·85	1108·35	1113·85
London	183·25	184·85	184·97	186·57
New York	5741·59	5769·85	5741·59	5769·85
Pariz	225·27	226·39	224·99	226·11
Praga	170·67	171·53	170·67	171·53
Trst	291·24	293·64	294·63	297·03
Stockholm	—·—	—·—	1004·43	1034·43

beležila v petek (9. t. m.) ob ponedeljkovih tečajih. Od ostalih deviz so v tem času okrepile svoj tečaj Bruselj (za 0·55 točke), London (za 1·72 točke) in Trst (za 3·39 točke), oslabile pa Amsterdam (za 1·38 poena), Berlin (za 1·28 poena) ter Pariz (za 0·28 poena).

V zadnjem tednu so beležili zaključki avstr. šilingov v privatnem kliringu od 5. do 9. t. m. takole: 8·55—8·65, 8·50—8·65, 8·60—8·65 in 8·50. V bonih grške Narodne banke ni bilo prometa.

Notic ostalih deviz (izvzemši Stockholma) ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca spremenljiva; brez zaključkov

Tudi v preteklem tednu je vladalo na tukajšnjem efektnem tržišču v pogledu prometa skoro popolno mrtvilo. Zanimanje je bilo samo za delnice Tvornice za dušik d. d. Ruše, nudilo se je Din 125·— za komad, ker pa ni bilo blaga tudi do zaključkov ni prišlo.

Večjo razgibanost in čvrstejšo tendenco kaže skozi vse borzne dneve tega tedna Vojna škoda, to pa predvsem radi bližajočega se žrebanja. Tako beleži ta papir začetkom tega tedna Din 206·— za denar in Din 209·— za blago, medtem ko doseže njegova petkova denarna notica za celih 14 točk višji tečaj t. j. Din 220·— ter blagovna notica za 13 točk tečajnega porasta na Din 222·—. Prometa pa v tem papirju kljub temu ni bilo.

Izmed ostalih državnih papirjev sta notirala 7% Investicijsko posojilo in Blaira. Že na ponedeljkovem borznem sestanku je bilo nabavljeno 10 komadov investicijskega posojila (niti cel zaključek) po Din 49·— t. j. po njegovem najvišjem blagovnem tečaju v prejšnjem tednu, dočim v Blairih sploh ni bilo zanimanja. 8% oziroma 7% Blair sta beležila najnižje v sredo (7. t. m.) 42·— oziroma 38·—, najvišje pa v torek (8%) 45·—, oziroma včeraj 42·— (7% Blair).

Lesno tržišče

Tendenca mlačna; promet živahnejši

V pretečenem borznem tednu je bilo zaključeno 7 vagonov jelovih desk, 1 vagon jelovih remeljnov, 1 vagon borovih desk in 6 vagonov jelovih tramov. Kupčija se je nekoliko poživila zbog domače potrebe in le deloma vsled izvoza predvsem v Italijo, ker se klirinški promet sicer dobro a zelo polagoma razvija.

V mehkem lesu se poleg I/II išče osobito III. Tudi cene se dosežejo nekoliko povoljnejše, pravtako pri tramih, ki se kljub pozni sezoni precej iščejo ter boljše oddajo kakor pa v poletju oziroma začetkom jeseni. Vendarle pa tramov tudi pri nas vsled zmanjšane produkcije že zelo primanjkuje. V trdem lesu se je prodalo nekaj podnic in neobrobljene hrastovine.

Iščejo se montanti in deske v fiksnih širinah. Zlasti veliko povpraševanje je v parjeni bukovini I/II kakovosti. Baš tega blaga, posebno osušenega, pa je že zelo malo.

Izvoz drv se je tudi popravil, dočim oglje še vedno nima nobene prave cene.

Kakor se čuje, bo Italija povečala carino na les zelo občutno in sicer kar Lit. 70·— na tono, kar bo seveda zelo neugodno vplivalo na naš izvoz v Italijo. Baje pa bo veljala ta povišica za vse sosedne države, kar bi vsaj nekoliko paraliziralo ostro konkurenco.

Obiščite automatični bufet
DAJ-DAM

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašena sta konkurza o imovinah:

Izvozni zadrugi jugoslovanskih vin v Mariboru. Konkurzni sodnik dr. Kovča, upravnik mase dr. Schaubach, odvetnik v Mariboru. Prvi zbor upnikov dne 19. decembra t. l. ob 11. uri, soba št. 84. Oglasitveni rok do 20. januarja 1933. Ugotovitveni narok pri mariborskem okrožnem sodišču dne 30. januarja 1933;

zapuščine po pok. dežnikarju Scharner Leopoldu v Ptuju. Konkurzni komisar dr. Poznik, upravnik mase advokat dr. Schneditz. Prvi zbor upnikov dne 19. decembra 1932. ob 10. Oglasitveni rok do 14. januarja 1933. Ugotovitveni rok dne 16. januarja 1933.

Uvedena so poravnalna postopanja o imovinah:

trgovca **Ivančiča Josipa** v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik dr. Tavčar. Narok za sklepanje poravnave dne 21. januarja 1933 ob 9. uri, soba št. 140. Rok za oglasitev do 15. januarja 1933.;

neprotokolirane tvrdke mehanične pletarne »**Manot**« (lastnik Manojlović Vladimir) v Žalcu. Poravnalni sodnik dr. Dolničar, poravnalni upravitelj odvetnik dr. Vrečko. Narok za sklepanje poravnave pri celjskem okrožnem sodišču dne 28. januarja 1933 ob 10. uri. Prijavni rok do 23. januarja 1933. Poravnalna kvota 40%, plačljiva v 4 tromesečnih obrokih;

krojača **Santaka Franca** v Dol. Lendavi. Poravnalni sodnik dr. Fabian, poravnalni upravnik advokat dr. Černe. Narok za sklepanje poravnave dne 20. januarja 1933 ob 9. uri. Rok za oglasitev do 15. januarja 1933. Poravnalna ponudba 40%.

Potrjene so poravnave: trgovca **Brenčiča Alojzija** v Ptuju, trgovca **Zupanca Karola** v Lokah (70% kvota in proti jamstvu trgovca Šiferja Franca v Ljubljani 60% ter železniškega uradnika Zupanca Fr. ml. 40%), trgovke **Kos Marije** v Zagorju.

LIKVIDACIJA

Družba **Maks Leben in drug** je prešla v likvidacijo.

Po svetu

Zaradi državnega praznika odpade sobotna številka.

Herriot je odstopil, ker je francoski parlament s 402 proti 187 glasovom odklonil vladni predlog, da plača Francija Ameriki dne 15. decembra zapadli obrok medvojnih posojil in nato mesto z zaupnico vladi, s 380 : 57 glasovom prešel na dnevni red s sprejetjem resolucije, ki sta jo predlagala finančni in zunanji odbor.

Tudi Belgija je odklonila plačilo decemberskega obroka Združenim državam Sev. Amerike. Sodijo, da bodo njenemu primeru sledile še druge države.

Angleška, Italija in Češkoslovaška pa bodo plačale decemberski obrok Združenim državam.

Spor zaradi petrolejskih vrelcev v Perziji namerava vel. britanska vlada predložiti haaškemu razsodišču, če bi perzijska vlada odklonila njen ultimat.

Težka železniška nesreča v Švici je zahtevala 11 smrtnih žrtev.

Takso na avtomobile je Rumunska znatno znižala in bo znašala ta odslej za osebne avtomobile in avtobuse 4000 lejev, za motocikle 1000, za taksije in avtomobilske cisterne 2000, traktorji, gasilski, reševalni in državni avtomobili vseh vrst pa so sploh oproščeni od takse.

Priporoča se
GREGORC & Ko.
LJUBLJANA
Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita
TELEFON: 22-46 Brzojavi: GREGORC
Zahtevajte špecijalne ponudbe!

Tri leta se v Braziliji ne bo sadila kava.

6 in pol milijona bušljev (bušel — 35·2 litra) pšenice je prodala Amerika Kitajski in sicer za ceno 3 milijonov dolarjev.

1999 bank je propadlo v Ameriki v prvih desetih mesecih t. l. Njih glavnica je znašala 605 milijonov dolarjev. Leta 1931 pa je propadlo 2298 bank z osnovno glavnico 2692 milijonov dolarjev.

Diplomiral je na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju g. **Franci Stupica,** sin uglednega ljubljanskega trgovca z železnino. Častitamo!

Brezposelne opozarjamo na današnji oglas tvrdke Domača pletarska industrija I. Kališ, Maribor, Trubarjeva 2.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten **domač izdelek,** s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Novi državni proračun

Narodnim poslancem je bil razdeljen predlog proračuna za leto 1933/34. Predlogu je bil priložen tudi obširen ekspoze finančnega ministra, v katerem povdarja smernice, ki so bile odločilne pri sestavi novega proračuna. Glavno prizadevanje fin. ministra je bilo, da se doseže **proračunsko ravnovesje**, kar se je tudi posrečilo.

Skupna vsota vseh proračunanih izdatkov **znaša 10.438** milijonov, za 884·8 milijonov manj, kakor je znašal lanski in za 3·8 milijard manj, kakor je znašal proračun za leto 1931/32.

Proračun državne uprave znaša 6.989·8 milijonov (za 585 milijonov manj), proračun državnih podjetij pa 3.448·4 (za 292·6 manj) milijonov Din.

Izdatki so se reducirali, kolikor je to sploh bilo mogoče, vendar pa plač uradnikov ni mogoče več znižati. Znižani so nekateri krediti za osebne pristojbine, vsled česar se bo znižalo število cz. krediti za honorarne in pogodbene uradnike za 10%, za dnevničarje za 20 in za delavce za 15%. Na ta način bo prihranjenih 70 milijonov.

Pregled izdatkov po poglavjih

Proračuni ministrstev in posameznih državnih panog znašajo (vse številke v milijonih dinarjev):

Vrhovna državna uprava: 151·5 (+ 2·2 v primeri z letošnjim proračunom).

Pokojnine in invalidnine: 915·7 (+ 42·5). Število upokojencev neprestano raste. Leta 1930 jih je bilo 53.215, l. 1931 55.000 in l. 1932 58.142. V Drav. banovini jih je bilo 9503. Za invalide so se znižali izdatki za 6 milj., ker je padlo njih število za 4000.

Državni dolgovi: 1.187·2 (— 371·5), ker so črtana plačila za vojne dolgove.

Justično ministrstvo: 358·5.

Prosvetno ministrstvo: 784·6 (— 31·5). Subvencija ljubljanskemu gledališču se zniža za 0·446.

Zunanje ministrstvo: 120·9 (— 16·7).

Notranje ministrstvo: 551·1 (— 18·4).

Vojno ministrstvo: 2.101·9 (— 130).

Gradbeno ministrstvo: 164·4 (— 33).

Prometno ministrstvo: 152·5 (+ 26·8).

Kmetijsko ministrstvo: 61·8 (+ 7).

Trg. in industrijsko ministrstvo: 45·4 — 5·3).

Gozdno in rudarsko ministrstvo: 301·7 (— 41·1).

Min. za soc. politiko in nar. zdravje: 150·7 (— 9·5).

Ministrstvo za telesno vzgojo: 14·9 (+ 3·2).

Rezervni krediti: 21 (— 3).

Nato govori finančni minister o verjetnem donosu davkov. Donos zgradarine, rent, uslužbenskega in poslovnega davka je povečan za 120, neposrednih pa znižan za 305 milijonov.

Koncem svojega ekspozeja govori finančni minister o **dinarju**, ki kljub vsem težkočam ni v **nobeni nevarnosti**.

147 milijonov naknadnih kreditov

Za brezposelne je namenila vlada 51·9 milijonov, ki se bodo porabili v prvi vrsti za javna dela. Nadalje potrebuje vlada za pokojnine 51·5 milijonov večjih kreditov, končno pa mora najti vlada tudi denar za ponovno otvoritev srednjih šol in za imenovanje učnega osebja v smislu resolucije skupščine z dne 10. aprila. Skupno znašajo vsi ti krediti 147·1 milijonov dinarjev in zato je predložil finančni minister skupščini nujni predlog o naknadnih kreditih.

Nove davščine

Da pa bo mogoče te nove kredite kriti, predlaga finančni minister izredne doklade na neposredne davke (razen na davek na poslovni promet) in povišanje taks. Doklada na neposredne davke znaša na vsakih 100—5000 Din 1%, ena 5—10.000 Din 1·50%, od 10—50.000 Din 2%, od 50—100.000 2·5%, od 100—300.00 3%, od pol do 1 milijona 3·5% in nad 1 milijon 4%. Na ta doprinos se ne smejo naložiti samoupravne doklade.

Neposredni davek na poslopja po § 37, II. odstavek, se poviša od 3—6%, oz. na 12%.

Gostaščina se podaljša.

Maksimiranje občinskih trošarin pa se ukine.

Nadalje je povišana cela vrsta taks.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. — Šelenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72

ZAGREBŠKI SEJEM

Dočim je bil Miklavžev sejem zelo dober, je bil zadnji tedenski z dne 14. t. m. slab.

Na trg je bilo prignanih: 15 bikov, 414 krav, 73 junic, 71 volov, 28 juncev, 97 telet, 126 konj in žrebet, 475 svinj in 78 pujskov.

Cene so bile te: biki po 3—3·25, krave za klanje 2—3, za klobase po 1·25—1·50, junice za klanje 3·50—4·50, voli I. vrste po 4—5, voli II. po 3—4, junci po 3·25 do 4·50, pitane svinje po 8—8·50, nepitane po 7—8 Din za kg žive teže. Pujski so bili 60—140 Din, konji pa po 800—2000, žrebeta po 300—400, konji za klanje po 0·50 do 0·75 za kg žive teže. Zaklane sremske svinje po 10—10·50, mršave po 9·50—10, živa teleta po 6·25—6·50, zaklana po 8—10

Detelja 9 voz po 75—85, seno 87 voz po 50—75, slama za steljo 2 voza po 45—50 Din za 100 kg, krompir 3 vozovi po 1 do 1·75, zelje 23 voz po 1—2 Din za kg.

DUNAJSKI SVINJSKI TRG

Na torkovi sejem z dne 13. t. m. je bilo prignanih 6055 pršutarjev in 4964 špeharjev, od teh 3042 iz Jugoslavije. Cene so bile te: za najboljše špeharje 1·80, za I. vrstne 1·72—1·77, za II. 1·65—1·70, za kmetske 1·60—1·78, za pršutarje 1·40 do 1·70, najboljše 1·85—1·90 šilingov za kg žive teže. Špeharji so se prodajali po 2 šilinga.

Viktor Meden veležganjarna tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač. LJUBLJANA, Celovška cesta štev. 10. Telefon 20-71. Telefon 20-71.

ANTON FUCHS

kleparska delavnica

Gosposvetska cesta št. 16, „Pri Levu"

izvršuje vsa kleparska in lesocementna dela pri novih zgradbah, kakor tudi pri starih, najsolidneje, po zmernih cenah.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933 ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratiki« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

Brzojavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave. Točna postrežba.

Ljubljana Dunajska cesta 33 Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode. Cenik na razpolago.

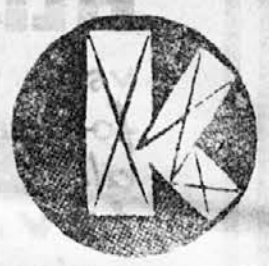

„KUVERTA" LJUBLJANA Kajlovska c. 2 Volčerski pot 8

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Delo

dobi v teh težkih časih vsak še najlažje, ako si sam doma uredi pletilnico. Damo vsakomur tekoče delo, s tem, da mu odjemljemo izgotovljene pletenine, da mu dobavljamo prejo in izplačujemo mezdo za pletenje — kar dokazujejo mnoga zahvalna pisma. — Ako hočete delati in zaslužiti, obrnite se, prosim, zaupno za gratis-prospekte na tvrdko: **Domača pletarska industrija Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 2, odd. 32.**

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon št. 2951

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Ure, zlatnina, optični predmeti

L. VILHAR

urar

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 36

Trgovci, čitajte Trgovski list!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek -> Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Ureja ALEKSANDER ŽELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MICHALEK, Ljubljana.